

← مصاحبه

مصاحبه با مهندس شریفیان

شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا

از آغاز تا کنون

از افزایش تقاضا بوده‌اند.

بر اساس پیش‌بینی‌های به عمل آمده، تقاضای نفت طی ۲۰ سال آینده، بیش از دو برابر ۲۰ سال گذشته افزایش پیدا خواهد کرد و گاز طبیعی به عنوان سوخت منتخب قرن حاضر، از بیشترین رشد در مجموعه اقلام سبب انرژی برخوردار خواهد شد. طی ۲۰ سال آینده در زمینه عرضه، حدود ۵۸ درصد از افزایش تقاضای جهانی نفت را کشورهای حوزه خلیج فارس تأمین خواهند کرد. این در حالی است که در طول ۲۰ سال گذشته، این کشورها، تنها پاسخگوی کمتر از ۱۷ درصد

جمهوری اسلامی ایران، به عنوان دومین تولیدکننده نفت در مجموعه کشورهای عضو اوپک می‌بایست حدود ۱۲ درصد از محل افزایش تقاضای جهانی نفت را طی ۲۰ سال آینده تأمین کند.

به منظور تحقق بخشیدن به اهداف فوق برنامه‌ریزی در زمینه صنایع بالادستی (UP Stream) خصوصاً عملیات حفاری نفت و گاز از مهمترین مواردی است که در این دوره مورد توجه قرار دارد و تلاش برای روزآمد ساختن عملیات و سرویس‌های حفاری در اولویت اول صنعت نفت قرار دارد. پر نمودن فاصله فن‌آوری بین سال‌های ۱۹۷۷ تا سال ۲۰۰۰ در این بخش اهمیت استراتژیک دارد چراکه صنعت نفت ایران نمی‌تواند بدون تعامل با جهان بیرون و نیز رقابت با شرکت‌های نفتی مشابه، در سطح جهان به حیات خود ادامه دهد.

مساله دیگر ادامه فعالیت در صنایع پایین دستی و پتروشیمی در حول نیل به اهداف در زمینه استخراج می‌باشد که آن هم به نوبه خود نیازمند گسترش فعالیت حفاری می‌باشد.

در راستای سیاست‌گذاری‌های برنامه‌های نفتی جمهوری اسلامی ایران در خصوص افزایش و حداقل، حفظ سهم ایران در بازار جهانی نفت، توجه به افزایش جهانی تقاضا برای نفت و گاز و تعامل با کشورهای صاحب فن‌آوری‌های پیشرفته در استخراج نفت با عنایت به انتقال فن‌آوری و ارتقای توان فن‌آوری ملی در بخش عملیات حفاری شرکت حفاری پرشیا، تأسیس شده است.

در این مورد گفتگویی با آقای مهندس شریفیان، مدیر عامل شرکت حفاری پرشیا انجام داده‌ایم که حاصل آن از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد.

● جناب آقای شریفیان ضمن تشکر از شرکت شما در این گفتگو، ابتدا تقاضا دارم خلاصه‌ای از سوابق کاری و تحصیلی خود را ارائه فرمایید؟

(۱) اینجانب در سال ۱۳۵۴ مدرک کارشناسی مهندسی مکانیک را از دانشگاه امیرکبیر اخذ نموده و پس از آن به مدت دو سال دانشجوی دکتری در رشته مهندسی مکانیک در کانادا بودم. در مورد سوابق کاری نیز همکاری در بخش اقتصادی کمیته مرکز انقلاب اسلامی و شرکت در راه اندازی شرکت، جنرال، پارس خودرو، کارخانجات سیمان و... در سال ۱۳۵۷ رییس و هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی حفاری ایران در سال‌های ۶۶-۱۳۶۰، مأموریت بر وزارت جهاد و سازندگی و وزارت کشور در سال‌های ۶۶ تا ۷۱ و پس از بازگشت مجدد به وزارت نفت، همکاری با مجتمع پتروشیمی اراک، مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، معاون مدیر اکتشاف در امور فنی شرکت ملی نفت ایران و مشاور تشکیلات روش‌های امور بالا دستی صنایع نفت را از بهمن ماه ۷۹ عهده‌دار مسئولیت مدیر عامل و نایب رییس هیئت مدیره شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا از گروه OIEC هستم.

● لطفاً در مورد فعالیت‌های شرکت حفاری پرشیا توضیح دهید و همچنین ساختار حقوقی این شرکت و موقعیت سازمانی آن چگونه است؟

در حال حاضر شرکت حفاری پرشیا در موارد مختلفی فعال می‌باشد که برخی از آنها عبارتند از: الف- انجام کلیه امور امکان‌سنجی، مشاوره مهندسی، پیمانکاری، خدمات جنبی مهندسی در زمینه حفاری چاه‌های اکتشافی، توصیفی، توسعه‌ای و تعمیراتی و تکمیل چاه‌های نفت و گاز.

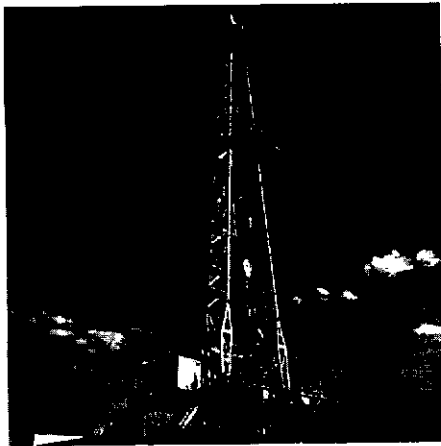
ب- مدیریت و نظارت بر پروژه‌های حفاری و تعمیر و تکمیل چاه‌های نفت و گاز

ج- انتقال فن‌آوری‌های نوین حفاری و تربیت نیروی انسانی و ارتقای سطح مهارت کارکنان.

د- اقدام به هر گونه عملیات مجاز بازرگانی برای تأمین مواد اولیه، مصالح و ابزار و ماشین‌آلات لازم از داخل و یا خارج از کشور در اجرای اهداف شرکت.

ه- انجام کلیه امور که به نحوی مرتبط با فعالیت‌های حفاری چاه‌های نفت و گاز در داخل و خارج از کشور باشد.

ساختار حقوقی شرکت عبارت است از:

شرکت حفاری پرشیا در راستای سیاستگذاری‌های صورت پذیرفته به منظور پاسخگویی به افزایش جهانی تقاضا برای نفت و گاز و همچنین انتقال فن‌آوری و ارتقای فن‌آوری ملی در بخش عملیات حفاری، تشکیل شده است

الف - در محدوده مجوزهای صادره سازمان منطقه آزاد قشم به شماره‌های ۸۰/۱۱۰ و ۸۰/۱۱۱، مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ و به شماره ۸۰/۲/۲۶ به ثبت رسیده است.

ب- دارای هیئت مدیره مستقل که ۵ عضو: رئیس هیئت مدیره، مدیرعامل، مدیر مهندسی و عملیات فنی، مدیر مالی و اداری و مدیر بازرگانی و بازاریابی را شامل می‌شود.

اماد رخصت موقعت سازمانی شرکت باید گفت: شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا یک شرکت خاص و جزء گروه شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت می‌باشد و در تشکیلات جدید فقط به عنوان زیر مجموعه گروه شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت (OIEC) مطرح خواهد بود.

● شرکت چه برنامه‌هایی را در دستور کار خود دارد؟

(۱) شرکت ملی حفاری ایران فعالیت خود را از دی ماه ۱۳۵۸ با به کارگیری ۶ دستگاه حفاری خشکی آغاز نمود و در دوران اخیر برای اولین بار با خرید دو دستگاه حفاری دریایی شهید مدرس و شهید رجایی، عملیات حفاری دریایی نیز به حوزه فعالیت‌های شرکت افزوده گردید. هم اکنون تعداد دستگاه‌های حفاری این شرکت به ۴۶ دستگاه، شامل ۴۲ دستگاه حفاری خشکی و ۴ دستگاه حفاری دریایی رسیده است.

شرکت ملی حفاری ایران به عنوان یک شرکت دولتی، تا چند سال قبل تنها شرکت تأمین کننده دستگاه‌های حفاری برای شرکت‌های زیر مجموعه وزارت نفت بوده است و هم اکنون بالغ بر ۶۵۰۰ نفر پرسنل دارد.

با توجه به سیاست‌گذاری‌های چند سال اخیر در خصوص ایجاد عدم تمرکز و نیز خصوصی سازی فعالیت‌های شرکت‌های داخلی، در زمینه عملیات حفاری نفت و گاز نیز این اقدام شروع گردید.

بחי که در شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا در قالب مدیریت نظام‌مند مطرح و پیگیری می‌گردد، آینده نگری و برنامه‌ریزی در جهت ایجاد ساختار مناسب و سازماندهی تشکیلاتی به عنوان مکمل فعالیت‌های شرکت ملی حفاری در راستای حاکمیت راهبردی برنامه کلان حفاری شرکت ملی نفت ایران می‌باشد.

فعالیت‌های شرکت شامل مهندسی، تدارکات و حفاری می‌باشد، علاوه بر آن، ارائه خدمات تخصصی حفاری شامل:

حفاری تحت اختلاف فشار، نمودارگیری گل حفاری، حفاری انحرافی و افقی، لایه آزمایی،

● با توجه به تشکیلات جدید وزارت نفت، ساختار حقوقی و موقعیت سازمانی شرکت را توضیح دهید.

(۱) فعالیت در امور حفاری نفت و گاز از اواخر سال ۱۳۷۸ به عنوان بخشی از فعالیت شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت قشم (OIECQ) آغاز گردید.

این شرکت علی‌رغم کمبود نیروی انسانی متخصص در بخش حفاری، با جذب تعدادی از متخصصان حفاری، اقدام به بازاریابی و معرفی خود کرد که حاصل این تلاش، دریافت اسناد مناقصه و شرکت در چندین مناقصه بوده است.

اما با همکاری تعدادی از همکاران متخصص حفاری، هیئت مدیره شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت (OIEC) تصمیم به تأسیس شرکت حفاری نفت و گاز نمود و در اواخر سال ۱۳۷۹، اساسنامه شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا به تصویب رسید. از سال ۱۳۸۰ پس از ثبت، شرکت رسماً فعالیت خود را آغاز نمود و تمامی فعالیت‌های حفاری OIECQ نیز به این شرکت جدیدالتأسیس منتقل گردید.

سهام این شرکت صددرصد متعلق به شرکت مهندسی و ساختمان صنایع نفت می‌باشد. صاحب سهام شرکت OIEC نیز صندوق بازنشستگی کارکنان وزارت نفت می‌باشد. شایان ذکر است که اخیراً طی مصوبه‌ای، ۴۰ درصد از سهام قبلی وزارت نفت نیز به صندوق بازنشستگی وزارت نفت منتقل گردیده است.

● نحوه همکاری این شرکت با مدیریت‌ها و شرکت‌های اکتشافی و تولیدی صنعت نفت چگونه است و چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

(۱) شرکت حفاری نفت و گاز پرشیا در بازاریابی، تأمین دستگاه‌های حفاری خشکی -

سیمانکاری، مانده یابی، لوله مغزی سیار، مغزه‌گیری، نمودارگیری، حفاری با هوا، آزمایش بهره‌دهی چاه، راندن لوله جداره و آستری، نصب لوله‌های آستری، اسیدکاری، خدمات چاه پیمایی، نمودارگیری تصویری، نمودارگیری در حال حفاری، اندازه‌گیری در حال حفاری می‌باشد.

در زمینه حفاری، فعالیت شرکت عبارت است از تأمین دستگاه‌های حفاری دریایی و خشکی برای عملیات حفاری چاه‌های اکتشافی و توسعه‌ای در میادین نفت و گاز و همچنین تأمین دستگاه‌های حفاری دریایی و خشکی برای تعمیرات چاه‌های تولیدی.

تأمین ابزار و تجهیزات کرایه‌ای شامل تجهیزات ته چاهی و لوله‌ها حفاری و ابزار حفاری، از دیگر اقدامات این شرکت برای اجرای پروژه‌ها می‌باشد.

از دیگر برنامه‌هایی که در دستور کار قرار دارد، آموزش و کارورزی می‌باشد. اصولاً نیروی انسانی، به عنوان مهمترین عامل رشد و توسعه و پیشرفت در شرکت حفاری پرشیا تلقی می‌شود.

ما همواره بر این باور هستیم تا به نیروی انسانی، بیشترین بها داده شود. از سوی دیگر، از فراهم کردن مقدمات لازم برای ارتقای سطح کیفی منابع انسانی، همچون آموزش و پژوهش نیز غافل نیستیم. در بازدیدی که از مرکز بین‌المللی نفتی در ابوظبی به عمل آمد، محتوای دروس دوره‌های مختلف حفاری آنها مورد بررسی قرار گرفت. مکاتبات و مذاکراتی نیز با مسئولان انیستیتیوی نفت کانادا به منظور برگزاری دوره‌هایی توسط موسسه مزبور در ایران به عمل آمد تا بدین وسیله، فاصله تکنولوژیکی دانش حفاری بین سال‌های ۱۹۷۳ تا ۲۰۰۰ میلادی را طی یک برنامه ریزی سیستماتیک، به سرعت طی نماییم.

دریابی و همچنین خدمات مهندسی و خدمات حفاری و تأمین کالاهای مورد نیاز به صورت مهندسی، تدارکات و حفاری، با مدیریت‌های شرکت‌های اکتشافی و تولیدی صنعت نفت به صورت پیمانکار همکاری می‌نماید.

● با توجه به پیشرفت‌هایی که هر روزه در علم مدیریت به وجود می‌آید، ما از این تجربه مدیریتی چگونه می‌توانیم برای حفظ نیروی متخصص و فنی در بخش‌های مختلف نفت استفاده بکنیم؟ چه راهکارها یا چه شیوه‌هایی را اتخاذ کنیم تا به آن اهداف برسیم؟

○ امروزه مدیریت با پشت سر گذاشتن دوران بسیار پر مخاطره از دوران تیلورسیم و تفکرات مبتنی بر آن عبور کرده و وارد دوران جدیدی می‌شود. ما باید مدیران خود را برای استفاده بهینه از منابع (نیروی انسانی)، ماشین‌آلات، تکنولوژی و انرژی به عنوان عوامل اصلی تولید آموزش دهیم. اگر چه بعضی اعتقاد دارند که مدیریت هنر نیز هست، لیکن هیچ کس اصول علمی و لزوم رعایت آن را در فرایندهای مدیریت را نفی نکرده و عموماً اعتقاد به لزوم رعایت مدیریت علمی و اعمال مدیریت سیستمی دارند. این کار مستلزم انجام اموری مانند طرح‌ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، هماهنگی و کنترل از سوی مدیران است. در اداره امور سازمان‌ها، تنها انجام وظایف ویژه مدیریت کافی نیست، بلکه تکنیک‌ها و فنون گوناگونی هم ابداع شده است تا مدیران و رهبران سازمان‌ها را در بهره‌برداری هر چه بیشتر از منابع پنج‌گانه مورد اشاره یاری کند.

پیدایش و تکامل این تکنیک‌ها امری اتفاقی و غیر منتظره نبوده است، بلکه تکامل فنون مزبور را باید معلول علت‌های متعدد از جمله به وجود آمدن انقلاب صنعتی و نهضت‌های اجتماعی و تغییرات در فلسفه مدیریت دانست. برای حفظ نیروی متخصص، انجمن بین‌المللی مدیریت منابع انسانی توصیه‌هایی دارد که اهم آنها عبارتند از:

۱- همواره مقام عالی انسانی کارکنان مد نظر باشد.

۲- در مورد منافع همگان، بر پایه وجدان و بی نظری اقدام شود.

۳- وظایف و مسئولیت‌ها، بدون اندیشه موقعیت‌جویی، به گونه‌ای شایسته انجام شود.

۴- رابطه حساس و حیاتی بین شغل، منابع انسانی و جامعه تشخیص داده شود.

۵- روشی اتخاذ شود که موجب تقویت و ابراز استعداد‌های بالقوه کارکنان شود.

۶- برنامه‌هایی مورد تقویت قرار گیرد که به مشارکت و تلاش هر چه بیشتر منابع انسانی بیانجامد.

۷- به همان میزان که نسبت به مدیران فرا دست احساس مسئولیت می‌شود، نسبت به همه کارکنان، احساس مسئولیت وجود داشته باشد و در جهت احقاق حق آنان تلاش شود.

۸- راه حل‌های عادلانه و سازنده برای مسایل مربوط به مدیریت و کارکنان یافت شود.

۹- تلاش شود تا اصل شایسته سالاری تعمیم داده شده و از تبعیض اجتناب شود.

۱۰- نسبت به اطلاعات مربوط به زندگی خصوصی کارکنان محرم بوده و این اطلاعات در اختیار همکاران قرار نگیرد، مگر آنکه صلاح کارکنان در آن باشد.

● نظر شما در خصوص به کارگیری حداکثر توان داخلی در پروژه‌های بیع متقابل چیست؟

(۱) با عنایت به امکانات ایجاد شده در دهه اخیر در خصوص تشکیل و تأسیس شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری و همین طور شرکت‌های ارائه خدمات فنی و مهندسی و لزوم استمرار فعالیت‌های مجموعه‌ها و ارتقای دانش فنی و کیفیت ارائه خدمات، به کارگیری و استفاده از خدمات توان داخلی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

با عنایت به موارد مذکور، حتی الامکان در پروژه‌های بیع متقابل باید از توان داخلی استفاده نمود.

● روند پیشرفت‌های پروژه‌های بیع متقابل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۲) بر اساس اطلاعات موجود، آنچه طی این دوره در قالب قرار دادهای معروف به «بیع متقابل» به امضاء رسیده است، شامل ۱۱ قرارداد می‌باشد که (بویژه قراردادهای توسعه میدانی نفتی و گازی) با هدف استفاده از بهترین فن‌آوری روز جهان، تأمین منابع مالی لازم و اجرای بموقع با کیفیت ممتاز، به منظور افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز و تأسیسات مرتبط با آنها، منعقد شده است.

طبق آمار رسمی اعلام شده، سقف کل رقم سرمایه‌گذاری در این قرارداد بالغ بر ۱۱/۶ میلیارد دلار و سقف مجموع تعهدات برای بازپرداخت اصل مبلغ سرمایه‌گذاری، بهره، پاداش و دستمزد پیمانکاران نیز حدود ۲۰

میلیارد دلار خواهد شد. بر اثر اجرای این قراردادها، روزانه ۳۶۰ هزار بشکه به تولید نفت خام کشور، ۳۹۰ هزار بشکه به تولید میعانات گازی و ۲۲۰ میلیون متر مکعب به تولید گاز کشور افزوده خواهد شد.

علاوه بر این، به دنبال اجرای قراردادهای مذکور، ۲ میلیون خانوار شهری تحت پوشش شبکه گاز طبیعی قرار خواهند گرفت. ضمن آنکه سالانه بیش از ۳ میلیون تن گاز مایع نیز تولید خواهد شد.

با اجزای قراردادهای تولید و صیانت نفت، در این مجموعه (بدون احتساب افزایش بازایافت حاصل از اجرای تزریق گاز در میدان آغاچاری که به تنهایی این میزان بازایافت به حداقل ۲/۲ میلیارد بشکه نفت خام جدید خواهد رسید) در مدت ۳۰ سال (در عمل عمر واقعی تأسیسات احداثی بیش از آن خواهد بود) طبق برنامه‌های اعلام شده رسمی به نتایج زیر دست خواهیم یافت:

الف- افزایش تولید نفت خام، حداقل به میزان ۲/۵ میلیارد بشکه (بدون احتساب طرح‌های سیری «آ» و «بی»).

ب) استحصال قریب ۳/۵ میلیارد بشکه میعانات گازی که بیش از ۸۰ درصد آن از میدان‌های مشترک تولید خواهد شد (با اجرای قراردادهای تولید گاز و میعانات گازی).

ج) تولید بیش از ۲۳۰۰ میلیارد متر مکعب گاز که ۹۸ درصد آن از میدانی مشترک است.

د) تولید بیش از ۱۰۰ میلیون تن گاز مایع (با احتساب تولید گاز مایع حاصل از فازهای ۱ و ۲ پارس جنوبی در واحدهای پتروشیمی احداثی پایین دست) که ۱۰۰ درصد آن از میدان‌های مشترک خواهد بود. ارزش تولیدات اضافی مستقیم این طرح‌ها، در طول مدت ۳۰ سال یاد شده، بیش از ۳۵۰ میلیارد دلار خواهد بود.

آنچه به عنوان درآمد این طرح‌ها بیان می‌شود، صرفاً درآمدهای مستقیم ناشی از آنها است و ارزش افسزوده حاصل در صنایع پتروشیمی و صنایع پایین دستی، این مجموعه را که با استفاده از محصولات تولیدی این واحدها (نظیر اتان، میعانات گازی و "LPG") به عنوان خوراک استفاده خواهند کرد، شامل نمی‌شود.

● زمینه‌هایی که شرکت‌های طرف مناقصه مایلند تا از امکانات داخلی و شرکت‌های ایرانی بهره بگیرند، چه زمینه‌هایی است؟ آیا فقط به کارگیری نیروی

انسانی و فنی و امکانات اولیه، مورد نظر آنهاست و یا موارد دیگری را نیز مد نظر دارند؟

○ شرکت‌های خارجی که از طریق شرکت در مناقصه و یا مذاکره موفق به انعقاد قرارداد با طرف ایرانی می‌شوند، نوعاً بر اساس توجیه فنی و اقتصادی در برنامه اجرایی تدوین شده علاقه‌مند به بکارگیری نیروی انسانی و امکانات فنی اولیه مورد نظر هستند.

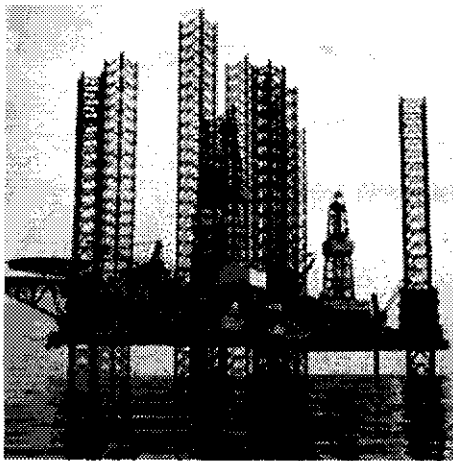
همان‌گونه که می‌دانید، در حال حاضر دستمزد نیروی انسانی در ایران در مقایسه با کشورهای غربی و یا آسیای شرقی که نوعاً عهده‌دار پروژه‌ها به عنوان پیمانکار عمومی، مشاور یا پیمانکار تخصصی هستند، بسیار ارزان می‌باشد. البته به همین دلیل، در حال حاضر تعداد زیادی متخصص ایرانی از رشته‌های فنی گرفته تا پزشکی، جذب کار در بازارهای کشورهای خارجی شده‌اند.

به عنوان مثال در سال‌های اخیر، تعداد کثیری از ایرانیان در امارات متحده عربی، شرکت‌های متعددی تأسیس کرده‌اند و یا حتی مانند دندان پزشکان به صورت فردی اقدام به تأسیس مطب نموده یا در استخدام مجتمع‌های مختلف درآمد دارند.

در خصوص استفاده از ماشین‌آلات و امکانات اولیه نیز همین مطلب صادق است. با توجه به اینکه برای ورود ماشین‌آلات ارز اختصاص داده شده با نرخ تسعیر ریالی، رقم پایین تری می‌شود و به طور کلی با تخصیص یارانه، امکانات بالاتری ایجاد گردیده است که همواره این منابع تمایل به خارج شدن از سیستم را دارند. شما همین مطلب را در خصوص خروج غیر قانونی انواع فرآورده‌های نفتی و حتی سایر اقلام به کشورهای همسایه ملاحظه می‌کنید.

البته در بعضی موارد، بر اساس سیاست‌گذاری‌های انجام شده به منظور انتقال تکنولوژی و دانش فنی به داخل کشور، حضور شرکت‌های خارجی منوط به داشتن همکار ایرانی گردیده است و در زمان شرکت در مناقصه‌ها و تکمیل اسناد مربوطه، مشخصات همکار ایرانی معرفی می‌گردد. همین امر در پروژه‌های صنعت نفت نیز ملحوظ گردیده است.

● با توجه به اشرافی که در مورد پروژه‌های اکتشافی و حفاری دارید، برای اینکه بتوانیم از حداکثر توان داخلی در این پروژه‌ها سود ببریم، چه نکاتی را لازم می‌دانید و چه نکاتی لحاظ شده و چه نکاتی

با عنایت به شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری که در دهه اخیر تأسیس شده‌اند باید در پروژه‌های بیع متقابل حتی الامکان از توان داخلی استفاده نمود

باید در ادامه لحاظ شود؟

○ فعالیت‌های صنعت نفت در زمینه اکتشاف طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۷ با جهش چشمگیری همراه بوده است. نفت در جای کشف شده طی این سال‌ها (۷۹-۱۳۷۷)، حدود پنجاه میلیارد بشکه است. در مقایسه با رقم ده میلیارد بشکه نفت در جای کشف شده طی دوره ۲۰ ساله ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۶، اهمیت این جهش بیشتر آشکار می‌شود.

مجموع گازهای طبیعی کشف شده نیز طی این مدت، برابر با ۱/۲۱ تریلیون مترمکعب بوده است.

هم اکنون از طرف مدیریت اکتشاف، ۱۶ بلوک (ناحیه) تحت عنوان بلوک‌های اکتشافی بیع متقابل در دست اجرا و پیگیری می‌باشد. قراردادهای بلوک‌های اناران، مهر، زواره کاشان و منیر با طرف‌های خارجی امضاء گردیده است.

هم اکنون، عملیات حفاری چاه‌های اکتشافی توسط شش دستگاه انجام می‌گیرد که با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده برای عملیات حفاری در بخش اکتشاف، نیاز مبرم به شش دستگاه حفاری دیگر خواهد بود. چنانچه ۶ دستگاه دیگر اکتشافی فعالیت نماید، طی ۲۰ سال آینده می‌توانیم ادعا نماییم که کلیه اهداف اکتشافی شناخته شده و حداقل یک چاه در هر هدف اکتشافی حفر گردیده است.

● اگر علاقه‌مند هستید، راجع به تجارب مدیریتی خودتان در مدیریت اکتشاف و شرکت‌های ملی حفاری توضیحاتی بفرمایید. آیا فرصت ارزیابی آن دوره را داشته‌اید؟

○ ارزیابی مدیریت در شرکت ملی حفاری ایران واقعاً امر مشکلی است. لازمه به وجود آمدن شرکت ملی حفاری، ساماندهی امور پرسنلی، نیروی انسانی آموزش دیده و راه‌اندازی دستگاه‌های حفاری بود که عموماً به صورت

تعطیل شده رها و پراکنده بود. از شش دستگاه هم که بعد از شروع جنگ تحمیلی شروع به عملیات نموده بودند، با نبود قطعات و مشکلات مدیریتی آنها هم با راندمان پایینی کار می‌کردند. بنابراین، مشکلات پرسنلی، عملیاتی، تدارکاتی، تعمیرات و نگهداری و سایر مسایل، به گونه‌ای باید در یک برنامه‌ریزی کوتاه مدت، میان مدت، و دراز مدت حل و فصل می‌گردید. لذا برای شرکت یک برنامه یک ساله، یک برنامه پنج ساله و یک برنامه بیست ساله (۱۳۶۴-۱۳۸۴) تدوین گردید.

مدیران بعد از بنده نیز هر یک سعی فراوانی نمودند تا آنکه امروز شاهد دست‌آورد‌های آنها هستیم.

و اما تجارب مدیریت اکتشاف، مبتنی بر تجربیات حفاری و کار مطالعات جامع مخازن در موسسه و مطالعات بین‌المللی انرژی بود.

لزوم پایین آوردن ریسک حفاری، بررسی نقش زمان و هزینه در حفاری، لزوم مدل‌سازی زمین‌شناسی و شبیه‌سازی مخازن حتی با یک چاه و تکمیل آن مدل در دوران بعدی، استفاده از ژئوشیمی در کارژئوفیزیک و پتروفیزیک به طور وسیع نیز جزء برنامه بود.

اکتشاف میادین آزادگان، تابناک و امثال آنها در فاصله سال‌های ۷۶ تا ۷۸، از جمله موفقیت‌های مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت بود که با همکاری متخصصان زبده در معاونت فنی مدیریت اکتشاف میسر گردید.

به طور کلی ارزیابی کامل در شرایط فوری مقدور نیست. امید است تا فرصت مناسبی برای این ارزیابی پیش آید.

● از اینکه وقت خود را در اختیار مجله قرار دادید و در این مصاحبه شرکت فرمودید، سپاسگذار هستیم. ■